

3. března 2010

Do míst, kde byly uranové doly, začnou lákat turisty

Českolipsko - Státní podnik Diamo začal vracet očištěné a upravené pozemky obcím, na nichž několik desítek let těžil uran. Obce na nich nyní plánují především rozvoj turistických aktivit. Parcely by měly opět sloužit původním účelům. Oblasti Stráže pod Ralskem a Hamru na Jezeře byly totiž od 19. století vyhlášené rekreační lokality. Těžba uranu - chemická i hlubinná - pak téměř zničila rekreační oblasti právě kolem Hamerského a Horeckého rybníku na Českolipsku. Teď má dojít k nápravě.

Místo dolu má být satelitní městečko pro seniory „Diamo nám vrátilo například důlní základnu, máme tam zpracovanou ideu na satelitní městečko pro seniory,“ řekl starosta Hamru na Jezeře Milan Dvořák. „Měly by to být finské domky přímo v borovicovém háji pro šedesát až osmdesát lidí, včetně služeb i lékaře. Městečko by se rozkládalo na třech a půl hektarech. Jediný problém je, že přibližná cena je kolem padesáti milionů korun a my v současné době sháníme investora,“ dodal. Jeho obec, v níž v současnosti žije 372 obyvatel, byla vyhlášenou rekreační oblastí především v padesátých a šedesátých letech minulého století. V době, jak říká starosta Dvořák, dovolených s Andělem. Byl to zlatý věk rozkvětu Hamru na Jezeře.

Od šedesátých let 20. století probíhal v okolí Hamru a Stráži nejprve geologický průzkum a později i samotná těžba uranové rudy, kterou prováděl Československý uranový průmysl. Jeho nástupcem je státní podnik Diamo, což znamená zkratku slov D Uranát AM Onný. Tato firma, v níž je v současnosti zaměstnáno 1 800 lidí, se zabývá likvidací ekologických škod způsobených těžbou uranu. Docházelo k ní především chemickou cestou, při níž se do země vypouštěla kyselina a ven se s ní dostával uran určený k dalšímu zpracování. Většina produkce byla tehdy určena pro Sovětský svaz.

Uran se přestal v oblasti Hamru na Jezeře a Stráži pod Ralskem těžit na začátku devadesátých let minulého století.

„Naše obec už dostala od Diamo také některé pozemky, například areály šachet Třináct a šachty Nová Lužice. Obě lokality sice leží na našem katastrálním území, ale protože tam byl předtím les, žádné aktivity do těch míst nechystáme. Dojde tam znovu k vysázení stromů,“ dodal starosta Dvořák.

V letošním roce slíbilo Diamo, že zbourá areál Jámy 3 i s komínem, který se nachází při vjezdu do obce a dnes je na něm autobusové nádraží. Také s tímto prostorem má vedení obce jasné záměry. „Chceme tam vybudovat záchytné parkoviště pro návštěvníky našeho rekreačního areálu,“ dodal Dvořák.

Podobné starosti na téma pozemků po uranové těžbě čekají také v nedaleké Stráži pod Ralskem. V této lokalitě se těžil uran chemickou cestou a jsou zde také dvě velká odkaliště. Velikostí předčí oba zdejší rybníky. V této části Stráže pod Ralskem měla trvat likvidace následků chemické těžby uranu sto let. Pomocí nové technologie to bude pouhých pětadvacet let. Podle Diamo do roku 2035.

„Jsme rádi, že bude likvidace postupovat tak rychle, ale pro nás, jako pro město, není zmiňované území příliš zajímavé, odkaliště jsou od nás vzdálená. Nejspíš tam bude jen les. Také nevím, jestli by to bylo pro nějakou občanskou vybavenost dostatečně vhodné vzhledem k tomu, co se tam předtím dělo. Na druhé straně silnice, tam, kde se těžilo chemicky, vznikne zřejmě průmyslová zóna,“ uvedla starostka Stráže pod Ralskem Věra Bradáčová.

Město Stráž pod Ralskem směřuje svůj další rozvoj na opačnou stranu, směrem k Hamru na Jezeře. Také Stráž se chce v budoucnosti profilovat jako místo vhodné pro cestovní ruch. Chystá se rozvíjet především služby pro turisty, budovat cyklostezky a in-line dráhy. Navíc jsou dnes v oblasti připraveny zasíťované pozemky pro stavbu 40 rodinných domů.

* Těžba uranu na Českolipsku 1945 - podepsána dohoda mezi ČSR a SSSR o vyhledávání, těžbě a dodávkách radioaktivních surovin do Sovětského svazu. 60. léta minulého století - zahájení těžby uranu ve Stráži pod Ralskem a v Hamru na Jezeře. Začátek 90. let - konec hlubinné i chemické těžby uranu a zahájení likvidace škod. 2035 - má skončit náprava škod způsobených chemickou těžbou.

Regionální mutace | Mladá fronta DNES - liberecký kraj

Autor:

* JAN ŠEBELKA